

ТЫЗЭКЬОТМЭ — ТЫЛЪЭШ!

Адыгэ макъ

Голос
адыга

1923-рэ ильесим
гъэтхапэм
къышегъягъеу
къыдэкы

№ 130 (23059)

2024-рэ ильес

ШЭМБЭТ

БЭДЗЭОГЬУМ и 20

ОСЭ ГЭЭНЭФАГЬЭ ИИЭП

6 +

тисайт

WWW.ADYGOVOICE.RU

тихытыу нэклубгохэр

Адыгэ Республикаем и Правительствэ игъэзет

Цыфхэм
ягумэкыгъохэм
къапкырыкызы

Адыгэим и Лышихъэу Къумиыл Мурат псэунэ-коммунальнэ хызметэм ипсэуальэхэм ыкын непэ фэдэ лъехъаным, энергиеем икъеклюаныкъа ялошиэн нахь гумэкыгъохэр къыхыхэ зыщыхъугъэм, предприятиихэм ялошиэн зэрэзэхашэрэм илофыгъохэм япхыгъэ зэлукъэ зэхинагъ.

АР-м иминистрэхэм я Кабинет итхаматэу Клерэшэ Аңзаур, АР-м поэольэшынныкъэ, транспортныкъэ, унэ-коммунальнэ ыкын гъогу хызметыныкъэ иминистрэу Валерий Картамышевыр, экономикэ хэхъоныгъэмкъэ министрэу Шэуджэн Заур, республикэм имуниципальнэ образованиехэм япашэхэр, энергиеем икъекуапхэм афэгъэзэгъэ организациехэм яэшхъетхэр ашхэлэжьагъэх.

АР-м и Лышихъэ зэлукъэ кызэуихызы анаэ тырагигъедзагъ унэ-коммунальнэ хызметэм фэло-фа-шэхэр шапхъехэм алькимыгъахъэу зэригъэцакъэхэрэм къыхэкъэу цыфхэм къагъэхъыгъэ тхаяусыхэ тхильхэм икъоу анаэ атырагъетын зэрэфаер. А тхаяусыхэ тхильхэм ашыщыбэр зэпхыгъэр жууѓэу электричествэр паупкы зэрэхъугъэр ыкын ашкъыхэкъэу цыфхэм псэупхэхэм ашыщхэм псы къабзэр икъоу зэрэлкъэмыхъэрэр ары.

(Икъех я 3-рэ нэклуб. ит).

Адыгэкалэ изыгъэпсэфып Эзиушъомбъугъ

Къэлэ изыгъэпсэфып изэтегъэпсыхан Адыгэкалэ щыльагъекуатэ. Мы мэфэ жъоркъхэми псэольэш юфшэнхэр щызэпухэрэп.

Гучэ аллеу метрэ 800 зицыхъагъэм ыбгъукъэ метрэ 450-къэ мэзым хахъэу зырагъэушъомбъугъ. Непэрэ мафэм ехъулэу гъогухэр агъечьыгъэх, тъысыпхэхэр, хэкитэкъупхэхэр зэбгырагъэуцукыгъэх, инженернэ рукилэхэр зэфешхъафхэр пхыращых, автомобиль уцуулэхэр агъэпсых. Охтэ бла-гъэхэм къелэцыкъу джэгуплэр ашыщт, камэрэ 17 агъеуцущт. Пстэумкы зыгъэпсэфып гектар 32-рэ зэльеубыты. Адыгэкалэ иадминистрации иархитекторэу Хъатхъоху Мусрадин къызэриуагъэмкъэ, зыгъэпсэфып ипроект ашын зэхъум къелэдэсхэмкъэ нахь лэрифэту зэрэхъущтим дэлгэлтэхэх. Джаш фэдэу ежь цыфхэми яшлонгионыгъэхэр къыдыхъалыгъэх.

«Зыгъэпсэфып къалэм ыгузэгти зыдэшыэр, тэ тызфэягъэр псэупхэм исыдирэ чыилли къикыхэрэмкъэ мыш къекилэнхэр лэрифэгъуныр ары. Лъэнкъо постэухэмкни къидэхашунхэр, къэкёнхэш, зыщаагъэпсэфыныр къямыхыльэкиныр, ашломычыжъенэр ары. А зэктэ псынклагъэп къы-

зэльеубытыныр, ау тегуѓугъ, — elo Хъатхъоху Мусрадин.

Псэольэш юфшэнхэм адакло зыгъэпсэфып игъэдэхэни. Тызыкъуагъэм төфэу лэриш уцым хэшүүкыгъэ быгъушхохэм ягъэуцун дэлжэхъагъэх. Джы псэушхъэ джэдитум чыилэх къагъедахэ ыкын къелэдэсхэмкъэ сурэттхэгъэлэ зэрэхъущтим уеджэндэшынэу щытэп.

Пстэумкы гучэм ишын лахыллэу гошыгъэ. Джы агъецкъиэрэ псэольэш юфшэнхэр ятлонэрэм къыдыхъалыгъэх. Шыгу къедгъэкыжын, къэлэ

цикъухэм язэтегъэпсыханкъэ Урысые зэнэкъоу лъэпкъ проектэу «Псэупхэр ыкын къэлэ щылакъэхэр» зыфиорэм къыдыхъэлтыгъэ Адыгэкалэ теклонгыгъэу къышыдхыгъэ гучэм ишын иамал къытыгъ. Аш къыкъэлкъогъэ ахьщемкъэ ильес зэклиэлтикъохэм юфшэнхэр гъэцэлгээ мэхъух.

«Я 3-рэ лахымкъэ проектыр дгэхъазыри, зэнэкъоу дгэхъыгъэ. Анахъэу аш тынаэ зышигэдэгъэтигъэр дренаж зыфалорэр ары. Лъэрсрикъулахэхэм псыр ашымыуцууным ар

фэлжэхъэшт. Джаш фэдэу аш къыхиубытэшт джыри зы дэхъалэм, я 3-м, ишын. Яплэнэрэ лахымкъэ тимурадыр волейболымкъэ, тениснымкъэ джэгупхэхэр тшынхэр, амфитеатэр, шхапхэхэр, щапхэхэр зыгъэпсэфып юфшэнхэр ары. Ятлонэрэ лахым къыдыхъэлтыгъэ юфшэнхэр чэпьюгъум и 1-м ехъулэу къэтыухыщтых», — къытфилотагъ архитекторым.

Адыгэкалэ изыгъэпсэфып непэ цыфхэм якъуал. Лъэгүхууэу, чылпэшшоу ялэхъум цыфхэм яухытэ щагъэкъоу яклас. Анахъэу чэдэхжээр ыкын пчыхъэрэ ахэр жууѓэу мыш щызэблэхъы. Къалэм имызакъоу, гүнэгъу псэупхэхэм къарэкъихэш къышкъухынэу къэклх. Гүшүлэхэш пас, Хъут Зульфия Адыгэкалэ пэблагъэу мэлсэу. Зыгъэпсэфып эрэ зашыгъэм къышегъэжъагъэу къэкъоушиш, къышкъухынэу яклас.

«Ары, бэрэ тыкъэко. Тигуал мыш фэдэу дахэу зэрэшыгъэр. Сабийхэри къэтээх.

(Икъех я 2-рэ нэклуб. ит).

Адыгэкъалэ изыгъэпсэфып ё зиушъомбгъугъ

(Икъеху).

Нэжь-лужхэм агу рехы, къы-
шакъухъэ», — **ело аш.**

Непэкэ Адыгэкъалэ изыгъэ-
псэфып ё цэ илэгоп. Аш икъы-
хэхынкэ къэлэ администра-
цием мазэкэ узэктээбэжымэ
зэнэкъоку зэхицагь. Хэлажээ

зышоигъохэр инэклубгъоу
<http://adigeisk> зыфило-
рэм хэхъанхэшь шапхъэхэр
зэргээшлэнхэ альэкишт. Уахь-
тэу къенагъэр маклэ, зэнэкъо-
кур ыклем фекло.

АНЦОКЬЮ Ирин.
Сурэтхэр: Іашынэ Аслан.

Шапхъэхэр агу къагъэкъижыгъэх

Адыгэим и Къэралыгъо авто-
инспекции изэфэхысыжхэм
къызэрэгъэльзагъорэмкэ, гъэ-
мэфэ зыгъэпсэфыгъохэр зы-
рагъэжъагъэм къыщуяблагъэу
гъогу-транспорт фыкъоныгъэ-
хэм нахь зыкъялтыгъ. Къыхэ-
гъэшыгъэн фае, зыныбжь имы-
къугъэ лъэсрэрикъохэм аготэу,
гъогу хъугъэ-шэгъэ зэфэшхъаф-
хэр зыпкэ къикъихэр ашыцых
къэлэцыкъухэу күшхъэфачъэхэр
зезыфхэрэр. Тeusожь ыкли
Джэджэ районхэм яполицей-
скхэм Ѣэрэхьиту зыкъёт транс-
портыр щынэгъончэу зепфен-
нимкэ шэххэе шхъялэу ашлен

фаехэр къэлэеджакъохэм агу
къагъэкъижыгъэх.

Джащ фэдэу щагу площад-
кхэм адэт къэлэцыкъухэм щы-
нэгъончэ гъогур къызэрэх-
хыщтыр, чыпэу зэриубытэнхэ
ыльэкъищхэр, ахэр къызэрэ-
хуащхэр инспекторхэм къало-
тагъэх.

Зэлүкъэгъур оклофэ гъогу по-
лицейскхэм яупчэхэм ныб-
жыкъэхэм джэуапхэр къараты-
жыгъ, гъогурыкъоним ишапхъэ-
хэмкэ шэнэгъэ дэгъухэр къа-
тэлъэгъуагъ.

**АР-м и Къэралыгъо
автоинспекции**

Гъэмэфэ зыгъэпсэфыгъом къэлэцыкъухэм
нахь жуугъэу күшхъэфачъэр агъэфедэ.
Аш кыпкырыкъихээ, Адыгэим игъогу ин-
спекторхэм щагу площадкхэм ашыджэгү-
рэ ныбжыкъэ цыкъухэм зэлүкъэгъухэр ады-
рялагъ. Гъогу щынэгъончэхэр къызэрэх-
хыщхэр ыкли хъугъэ-шагъэхэм ахэмифэн-
хэмкэ шапхъэхэр икъэрикъэу агу къагъэ-
къижыгъэх.

Марихуанэр Гузыгъэкъирэр къаубытыгъ

Росгвардием хэтхэмрэ полицием иофишишэхэмрэ къау-
бытыгъ ильэс 56-рэ зыныбжь хъульфыгъэу къалэу Мые-
куапэ Ѣыпсэурэр.

Следствием зэргээунэфыгъэмкэ, Адыгэим икъэлэ шхъялэ иурамхэм
ашыц горэм марихуанэр ар ѿиуи-
гъэкъигъ. Ипсэупэ зэклохэм, наркотик

зэриль къэмлан 16 къырагъотагъ, ахэм
грамм 30 яонтэгъуагъ.

Хъульфыгъэм уголовнэ юф къыфи-
зэуахыгъ.

ЦЫФХЭМ ЯГУМЭКЫГЬОХЭМ КЪАПКЫРЫКЫЗЭ

(Икъеух).

АР-м и Лышхъэ муниципалитетхэм япщэхэм пшъэрьль афишигыг цыфхэр зыгъегумэхыр лъэнинкъо гъенэфагъехэм язешохын икъоу анаэ тирагъэтинэу. Тэххутэмькье, Тейцожь ыкли Мыекъопэ районхэм къэлэгъэсыкъе зилэ псэуплэу Яблоновскэм яшхъэтхэм иофхъабзэу зерахъэхэр афэгъехыгъеу къалотагь. Тэххутэмькье районым ипсэуплэу Новэм дэсхэм псыр зерахъэхэр фэгъехыгъе тхъаусыхэ тхъльэу къатагъехэм шхъафэу защагъэгъозагь.

«Цыфхэм яльэу тхъильхэм псынкъеу анаэ атырадзэн, ахэм япхыгъе иофхъабзэхэр игъом зерахъанхэ, псыр зыпкъ итэу алэклэхъаным анаэ тирагъэтин фае. Джирэ фэдэ фэбэшхом псы ямылэу цыфхэр къэдгъанхэ хъущтэп — ар пшэдэкъижынчагъе хъущт!

Хэбээ къулыкъухэм игъом а иофыгъохэр зэшуахынхэ фае, иофэу ашлэрэм икъэххэр цыфхэм къалотагь. Псэуплэу Новэм дэсхэм непэ блэмикъе зэлукъэгъе адэшьуш, иофыгъоу къалотагь изэшохынкъе лъэнинкъо зэфшхъафэу ёшыгъэр игъо афэшьульгъуух. Зэлукъеми алэу шэгъян фаер — дизель генераторхэр гъяуцугъенхэр, ягонэрэр — зэшоштхэ ыкли

техническэ псыр къафэцэгъенир. Непэ къыщгъэжагъеу бутилированнэ псыр цыфхэм афэжъугошиныеу ежъугъаж. Зэлукъе муниципалитетхэм ар афэгъэхыгъеу щит, цыфхэм ятхъаусыхэ тхъильхэм псынкъеу джэуал чылпэ къулыкъухэм аратыгъын ыкли иофыгъохэр къэуцухэрэр зэшуахын фае», — къыхигъэштыг Къумпъил Мурат.

Федеральнэ проектэу «Псы къабзэр» зыфиоу лъэпкъеу проектэу «Псэуплэмэр къэлэ щилаклэмэр» къыхиубытэрэм игъэцэлэнхэ хэлэхэдэг.

2019-рэ ильэсийм къышыублагъеу 2023-рэ ильэсийм нэс Адыгэим имуниципалнэ образованиехэм псым епхыгъе псэольз 27-рэ аштапушигъ.

Мы ильэсийм джыри псэольз 6-мэ япхыгъе иофшэхэр макло.

АР-м псэользшынымкъе и Министерствэ къыззритыгъэмкъе, ионныгъом ехбуулэу псыкъекиуплэхэм япхыгъе иофхъабзэхэр ыкли на гъэсэнтх, ильэсэу къихъаштх тегъэпсихъэгъе программэм зэрхэлэжэштхэмкъе лъэу тхъильхэр агъэхызырых.

Аш нэүжүм энергиим икъэклияплэхэм алъэнинкъе Мыекъуапэ иофхэм язытет зыфдэ хъугъэм къитегъулаагъэх

къалэм ипащэу Геннадий Митрофановыр, пшъэдэкъыжьеу ыхырэмкъе гъунэпкъе гъенэфагъэ зилэ обществэу «Мыекъопэ ТЭЦ-р» зыфиорэм игернэральнэ пашэу Юрий Каверзневыр. Зэдэгүүдэгъум къыхэлэжьагь яхъзахэл обществэу «Россети Кубань» зыфиорэм икъутамэ ипащэу Дмитрий Рязанцевыр, техническэ иофыгъохэмкъе генеральнэ пашэм игуадзэу, «Россети Кубань» зыфиорэм инженер шхъалэу Владимир Михайловыр. Адыгэим и Лышхъэ шольыр къутамэ зэрэфэрээр къытуагь обществэу «Мыекъопэ ТЭЦ-р» зыфиорэм къыртырэ иэпилэгъум пае.

Авариехэр амал зэриэкъе нахь псынкъеу дэгъэзижыгъэнхэмкъе, къэлэ электрическэ хъытыухэр гъэцэ-

Къызэрэхагъэштыгъэмкъе, Урысаем и Кыблэ иэнергосистемэ къитегъеклагъэр бэ зэрэхуугъэм къыхэкъеу пшъэдэгъенэфагъэкъе къызыфагъэфедэшт иофшаклэм тыращэх. Электрикэ хъытыухэр жын зэрэхуугъэхэм иофыгъо зэшохыгъэнхэм пае мы лъэхъаным предприятием инвестиционнэ программэ къыгъэхъазырыгь, ар ильэс 5-у къыкъеллыкъоштим тельтагъеу щит. АР-м и Лышхъэ обществэу «Мыекъопэ ТЭЦ-м» джыри зэлукъе дашынэу, социальнэ псэуалъэхэм генераторхэр икъоу ялхэмэ ауплэкунэу пшъэрьль афишигъыгь.

Адыгэим и Лышхъэ джащ фэдэу цыфхэм ятхъаусыхэ тхыльхэм игъом анаэ атырадзэншынш, иофхъабзэу зэрхъагъэхэмкъе мафэ

кэжыгъэнхэмкъе ренэу аш ынаэ къатыргъэты.

къэс зэшуахыгъэр къалонэу зэлукъеу муниципалитетхэм ашызэхашхэрэр зэлукъе анахь зигъо иофыгъохэр республикэм исхэр зыгъегумэхъэрэхэм япхыгъе иофхъабзэу зэрхъэхэрэмкъе аублэнхэу къафи гъэптигъ.

Цыфхэм икъоу къэбар тэрээзир алэклэгъэхъэнир анахь пшъэрьль шхъалэхэм зэрашцыштэр аш къытуагь.

Адыгэ Республикэм и Лышхъэ ипресс-къулыкъу къытыгъэхъэрэмкъе ТХАРКЬОХЬО Сафыет. Сурэтхэр: А. Гусев.

Россети

Сурэт хъужьыгъэ гуущыгъэжъхэр

Адыгэ гуущыгъэжъхэр сурэтхэмкэ — ар сидэуштэу? Упчлэм иджэуап шэхэу зэкэми тинэрыльэгъу хуущт.

Адыгэимрэ Къэрэцхэ-Черкес Республикаэр язаслуженне сурэтхэмшэу, УФ-м культурэмкэ илофшишэхшо, АР-м и Сурэт къагъэльэгъуаплэ ишашу. Бырсыр Абдулах ахэм афэгъэхыгъэ юфшагъэхэм адэлажъэ. Адыгэ гуущыгъэжъхэр 12-мэ ахеушъэфэгъэ чиэгъчэль мэхъанэхэм къалкырыкъизэ аш сурэтхэр ышыгъэх. Сыда ар ыгу къэзыгъэкъигъэр, сурэт ышышт гуущыгъэжъхэр сидэуштэу къыхихыгъэха ыкын сидигъуа юфшагъэхэр зытлэгъунх тльэгъщыр? Мы упчлэхэр фэдэгъэзагъэх сурэтшышт.

Адыгэ гуущыгъэжъхэр сурэтхэмкэ — ар сидэуштэу? Упчлэм иджэуап шэхэу зэкэми тинэрыльэгъу хуущт.

— Ары, 12 мэхъу. Ахэр: «Іэхъогъу зэдиштэхэмкэ тыгъужьыри щынагъоп», «Делэм уипало ети блэкл», «Гуущыгъэхэм блэр гуанэм къирещы», «Гъусэ дэйрэ юшэ дэйрэ зэ-

тьеми шклем фэсакы. Ау ухэлпъыхъэмэ, нэмыхъеуи къыбгурьон ыльэкъыщт. Гуущыгъэхэм паэ, зэфэдэхэр къэзэрэгъегъунжыхыхыгъэхэм зыфэплоним фэд.

«Къоджэ орэдхэм» афэд ар. Ахэм мэхъанэшхо я. Я 19-рэ пшэлэгъум лъэпкыым ыльяспэ кіэутыгъэу, итэкъухыгъэ зэхъум, анахь шхъялэу ыльытэштыгъэхэр іеккэзыхэх хъугъягъэ. Аш фэдэ чынгэхэм зиуцохэкэ, зиакыил чыжъэу нэсихэр юшыгъэх. Ахэм ахэхэх орэдьиоу лъэпкыым къэбгъэнэжын, къэбгъэушины фаеу зылтыгъягъэ. Адыгэ къудажхэм афэусагь. «Мыщ фэдэу уштыгъ, джы мырэущтэу ухъуль» ылоээ. Ахэми юф адасшэ зэхъум, гуущыгъэхэм афэдэу хэушъэфэгъэ мэхъанэхэм салыхъузэ сурэтхэр сшыгъягъэх.

— Уюфшагъэхэр зэклэ, сидэу щитми, адыгэ лъэпкыым епхыгъэх. Оркэ ар шхъялаа?

— Ары, тэрэз, сыда пломэ тэ типшэерильыр лъэпкыым ылэжыгъэ күлтүрээр ылашхъэ итльхажыныр ары. Акылым къыгурэо күлтүрэ лъэш зэрэтийэр, ау ар ику дэдэу къыпфэубытырэп. Етланэ, зыфэбгъэзэнэу зыхъурэм, лъэпкыым, күлтүрээм шхъялэу ыльытэштыгъягъэ. Къибгъэльэгъукын зыхъукэ, юфшоо зыдэшпшэжын фае мэхъу. Джарыба эскиз пчагъэхэр зыкисшыхэрээр.

— Гуущыгъэжъхэр сурэтхэм къагъэльягъо лъэпкыым гуущыгъэ, ар къызэрэюагъээр къынхамэрэ мэхъанэу ритыщтыгъэр: іеккэю, маккэю, ау бэр къиккэю. Непэ ац фэдэ гуущыгъээр зэрэгъэгъотынм цыфхэм ынкээ атызэ феджэх. Зэрэхъурэмкэ, пасэм къынхамэрэ зыкисшыхэрээр.

— Сидигъуа уюфшагъэхэр тльэгъунх зытлэгъэжъхэр?

— Непэ сурэтхэр зэкэ сшыгъахэх. Мэзипл фэдизэр садэлэжьагь. Шышхъэум и 1-м, Хэкужын къэзыгъээжыгъэхэм я Мафэ ехъуплэу къэзгъэлльягъох сшоигъу. Нэмыхъ юфшагъакъеу сиэхэри, Тхэм ыломэ, ахэзгъэхъан сльэкыщт.

АНЦОКЬО Ирин.

Сурэтхэр: йашынэ Аслын.

— Абдулах, сидэуштэу гуущыгъэжъхэр сурэтхэм къибгъэльэгъуагъэ? Ар къинба? Сурэт е иллюстрации пишыщтым фэдээн ныа ар?

— «Адэ, джарыба аш имэхъэнэ шхъялээр. Гуущыгъэхэм сурэт есшылэрэп, хэушъэфэгъэ мэхъэнэ шхъялээм, чиэгъчэлъяа бзэкэе къыщыуагъээм сыкыыпкырыкызэ сэшын нахь. Ары, шылыкъэ, сурэт шхъялээм ыпэкэ эскиз пчагъэ сэшын, зээ къэхъурэп. Гуущыгъэхэм паэ, «Псэр аш, напэр ашэфы» ау. Адыгэ лъэпкыым ифилософиек шхъялээр — ышэрэм къыкэлочтыйн егупшиштэгъэп. Шуу ышэти «псым хидзэштэгъэ», зыгорэм къыфигъэзэжынм ежэштэгъэп. Ару лъэпкыым идунэгүпшиштэгъэп.

— Чэм лъакъо шкэ ыукурыэп — мыщ мэхъэнэ лъэшхэль. Апэрэу къыхэпхыре гуушысэр — чэмийн сидэу зишын

фэдэх», «Псэр аш, напэр ашэфы», «Чэм лъакъо шкэ ыукурыэп», «Апрель мэлжыхъым мэкъу хъанибл щымыгъак», «Гупшиси псальэ, зыплъыхын тээс», «Шуши псым хадз», «Адыгэ хъаклэр пытаплэ ис», «Бэ зыгъешлагъэ нахьи бэ зыльэгъугъ», «Былым нахьи акуыл». Джырэклэ 12-р ары, ыуужки аш къыфебгъэзэжын пльэкыщт. Ару хъунки мэхъу. Ау джырэклэ джарыба сыкыызшиуцгъэр.

— Гуущыгъэжъхэр сурэтхэм къагъэльягъо лъэпкыым гуущыгъэ, ар къызэрэюагъээр къынхамэрэ мэхъанэу ритыщтыгъэр?

— Ары, бэдэд тиээр. Ау сэнахь мэхъэнэ ин зиэу слытэхэрээр ары къыхэсхыгъэхэр. Къыдэолытэба сурэт пшынхээ нахь гъэшэгъоньштыр, къызаккоцыпхын пльэкыщтыр. Сидеплэгъигъэфэхыгъээм: лъэпкыым, шэн-зеккыуакхэм, акылым. Джыри зэ къэсэлжыбы.

Бэдзэогъум и 20-р – тхакIор къызыыхъугъэ маф

Къуекъо Налбый: «Адыгабзэр – бзэшIу»

ЗэлъашIэрэ тхакIоу Къуекъо Налбый щэIефэ зыфэусагъэри, зыфэгупшиусагъэри, зыфэгумэкIыгъэри иадыгэ лъепкъ; ащ ишэн-хабзэхэр, ишIыкIэ-гъэпсыкIэхэр, иакъыл зынэсырэр ыкIи ибзэшигъа, адигабзэр – бзэ минмэ яльэгэкIэу, яинэкIэу, угукIэ пиIоигъомэ, пицынэ бзэррабзэу, уцIыфышIумэ – шьоупсэу, бзэ къодыгу Ѣымытэу, игушыIэ фабэу, шъабэу, шъыпкъэу – Iэзэгъу лъешэу зэрэещытыр, ащ адигэ лъепкъым ыпсэкигъа, зери-гъэпытэрэр, зериIэтырэр къыриIо-тыкIыныр ары.

Налбый тхэкю къодыягъэп: ыгурэ ыпсэрэ зэрэдунай атыригуашчу Ѣытыгъ, а зэкэ ышъхъэ ѢызэпекIэкыгъ. «Мэкъэпчъ» цэу зыфишыгъэ иусе къышело:

- A.** Адыгабзэр —
- Б.** БзэшIу.
- Г.** ГъэшIум къэхъуи, баgъо!
- Д.** Дъэбагъомэ, тыунэгъон —
- Е.** Егугъу!
- Ж.** Жэбзэ дах.
- З.** Зэлэпахэу,
- И.** Ини цыкIуи
- К.** КIуачIэ рашIэу,
- Л.** ЛыгъэшIапIэу
- ылэжьыгъэр —
- М.** Мамыр!
- Н.** Ным фэбгъадэу
- О.** ОгъельапIэ,
- П.** Псэм ильапIэш —
- Р.** Рыгущы!
- С.** Сигущыэ —
- Т.** Тарихъ къых...

Мы сатырэхэм зиадыгабзэ зыпсэ хэткIухъэгъэ усакIом усэ-гупшиисэ зэкIеупкIагъем ушшый-гъэсэпетхыдэ инэу ахильхъагъэм, ащэзэргъеку-гъэм ухэтми узэльяубыты. Губжырэп, цацIэрэп, даорэп; къытelo, тыбзэ телэфэкIэ тызэрбайр, ащ сидрэ лъэнъыкъокли къытфесакъэу тызэриуху-мэрэр тегъашэ.

Ары. Лъепкъым егъашIэм бзэу ыуплыгъэу, игугъэ нэфи,

игумэкI лати, илыуз мыкъыжы — зэкэ лъепкъым итарихъ гъашIэ, ыбзэ зэрэхэгощагъэу, зэрэштиутхындыгъэер къышело. Бзэр зиэ лъепкъыр бай ыкIи лъеш; ащкэ мэпсалъэ, мэлажъэ, мэорышэ. Ным къыпIуилхъэгъэ бзэр дани дышы зеранахъ лъапIэр ешэ дэгъу дэдэу. Н. Къуекъом, арышь, къытфесакъэу ыкIи къытфэгумэкIэу, шу къытфышIэ шоигъоу «Мэкъэпчъ» лъешыр харьфыпъэм тештыкъыгъэу тфызэригъекIу, тиакъын зынэмисэу, тугъэзыкI тшырэмкэ тывэрэмисэр, бзэр дгъэкIодымэ, тэри тывэрекло-дыхынтыр къытиуагъ. Мыш фэдэ усе ыупкIэ дэхэ пчъагъэ дэт Налбый итхылъэу, кэлэцыкIухэм алаа ытхыгъэу «Адыгабзэм фэлазэр» зыфиорэм.

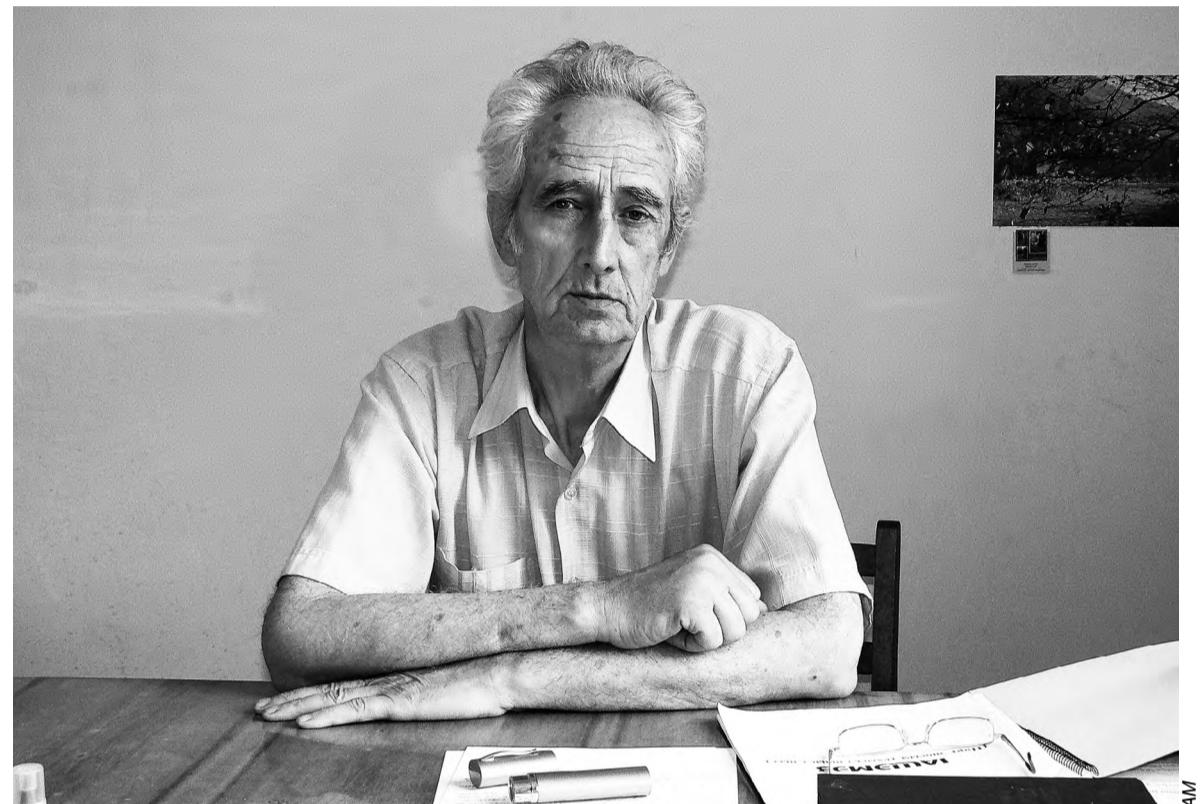
ГурыIошоу, гъэшIэгъоны, акыыл закл.

Мы зы тхылъым нахъ усакIом ымытхыгъагъэми, икъущтыгъ, ау Тхъэм къыритыгъэ гъашIэр еухыфэ Налбый емызэшыжъэу ильэпкI гушхъэлэжьыгъэ ин фызэуигъекIагъ.

Еджэгъэ-гъэсэгъэ къодыер армырэу, ар гупшиисэкI ыкIи философ иныгъ. Зэпүүн зэпчи имыIэу, цыр зэрдажырэм фэдэу, адигэ гушыIэр Налбый ылэжьыгъэ шыпкъ.

Н. Къуекъом ытхыхэрэр 1962-рэ ильэсүм къыщыублагъэу хиутыгъэх. Ипоэтическэ тхылъхэу «Чыгур сиыгы къыщекокы», «Чэрэз чыгхэр», «Нэпкъ фабэхэр», «Огур зыIэтигъэр», нэмыхIхэри гу шъхъафитым къыдэкыгъэ гупшиисэ лэрэмых.

ТхакIоу Къуекъор иадыгэ лъепкI пытэу гот блыпкъ – цыф зэфэ иныгъ. Литературэм ильэ-

ныкъо постэумки гъэзагъэу тхагъэ – ипоэзии, идраматургии, ипрози аукъодыхэп – лъешых, нафэх, шыпкъэх. УсакIор зыки зышхъасыжыгъэп, тхытхы- гъэп; ышхъэ закъо Ѣымытэу, ильэпкI пае Ѣылагъ ыкIи тхагъэ. Налбый итхыгъэхэм ащыц зэ еджэрэм ахэр ныбжырэу пкы- рэхъэх, Ѣыщ мэхъух; адигэ

лъепкъым идунэетыкIагъэр рашыкы, адигабзэм ибаигъэ- лъешыгъэ зэхашэ. Титхыгъэ литературэ ащ лъэуж хэмкIокIэжын дахэ къыхинагъ; тилитературэ ныбжыкIэми, ащ зигупшиисэ ключIэпс къаргъо хэхыагъэ пэпчь агъэинигъ, агъ- бжышуагъ.

Налбый тхэкю, усэкю е драматург къодыягъэп, сурэтшынри къыдэхъущтыгъ, джащ фэдэ къабзэу зэдээкын ювшэнэшхори художественнэ пальэмкэ уйгэрэзэу зэшүүхыгъ.

Ащ адигабзэкIэ зэридээкыгъэх пьесэхэу «Укрощение строптивой», «Хозяйка трактира», «Тартюф», «Ревизор», «Иванов» зыцIэхэу Шекспир, Гольдони, Мольер, Гоголим, Чеховым атхыгъэхэр.

Къуекъо Налбый итворчествэ цыфхэм анах якIасэу ыкIи заджэхэу зэрэштир игушыIэ къышыхъицэшыгъ Адыгэ республикэ тхыль тедзапIэм иредактор шхъялэу Хъорэл Марзиет, мы аужырэ ильэсхэм итхылхэу къыдэкыгъэхэм ацэ къыриуагъ: «Хэта огур зыIэтигъэр?» «Адыгский этикет»; «Избранные произведения».

Къуекъо Налбый Адыгэ Республиком искуствэхэмкэ иза- служенэ юышшэхуагъ; АР-м и Къэралыгъо шуухафтын (2002), дунэе премиу М. Къандурым ыцIэкIэ агъэнэфагъэр къифагъэшьошагъэх, шэнгэхэмкэ Дунэе Адыгэ академиим (АМАН), Урысюем итхакIохэм я Союз 1974-рэ ильэсүм щэ- пэжъагъэу ахэтыгъ.

**МАМЫРЫКЬО
Нуриет.**

Кушъхъэфчъэ спортыр

Медалитф къыдахыгъ

Кушъхъэфчъэ спортымкэ Кыблэ федеральнэ шъолырым изэнэкъокъухэу Ростов щыкъуагъэхэм Адыгейим щышхэм медалитф къащыдахыгъ.

Кушъхъэфчъэ трекэу «Локомотив» зыфиорэм зыкъыщагъэлъэгъуагъ олимпийскэ резервым спорт еджаплэ зызызыгъэсэхэрэ Вадим Ларичевымрэ Роман Сидовымрэ. Шъэжъокъехэу ильэс 15 — 16 зыныбжыхэм якуп щынжекъогъэ Ларичевыр түүртүү чъэнимкэ гитэу 1000-м ятлонэрэ щыхъугъ ыкъи скретч чъэним ящэнэрэ къыщыдахыгъ. Сидовыр нахыжъылохэу ильэс 19 — 22-рэ зыныбжыхэр зыхэхъэр купым хэтэгъ, аш түүртүү къонимкэ ятлонэрэ чыплэр къыдихыгъ, кирен чъэнимкэ ящэнэрэ хъугъэ. Роман Сидовыр бгъэхэльхыц къыхъыгъ. Зэнэкъокъухэм медальхэр къащызыхыгъэхэр тренерэу Юрий Курочкиным егъасэх.

Самбо

Тибэнаклохэр къахэштыгъэх

Олимпийскэ резервым испортивнэ еджаплэ зыцызыгъэсэхэрэ спортсменхэр Урысыем икъэлэе джаклохэм яя ХII-рэ Гъэмэфэ Спартакиадэ хэлэжьсэхъэх ыкъи тыжынырэ джэрзрэ Адыгэ Республиком къифахыгъ.

Краснодар дэт спортивнэ комплексэу «Баскет Холл» зыцэм иа-лырэхъэр ары медальхэм защифбэнагъэхэр. Ильэс 14 - 16 зыныбжье спортсменхэу ящэнэрэ спортивнэ разрядым нахь мымаклэ зиелхэр Урысыем ишъольыр 56-мэ къарыкыгъэх.

Клалэхэмрэ пшъашъэхэмрэ къащечырэм елтыгъэу кулигъумэ ашыбэнагъэх, ахэр медальхэм зэрафбанэхэмрэ фэшъхъафэу шъолырэу къыздикъыгъэхэм пчъагъэхэр къафахыгъ. Цэй Алый килограмм 53-рэ къэзыщечырэм купым щыбэнагъ ыкъи ятлонэрэ чыплэр къыдихыгъ, ар тренерхэу Джармэкъю Р. Н. ыкъи Джармэкъю А. Н. агъасэ. Алыбэрд Мусльим килограмм 46-рэ къэзыщечырэм ябенагъ ыкъи ящэнэрэ хъугъэ, итренерыр Гуяэтиж Х.А.

Командэхэмкэ пштэмэ, Москва икомандэ аперэ чыплэр къыдихыгъ, Краснодар краир ятлонэрэ, Новосибирскэ хэкур ящэнэрэ чыплэхэм уцуగъэх.

Къоджэ футболыр

«Зыхъэхэр» анахь лъэш

Кошхъэблэ къоджэ псэуплэм ипащэ и Кубок зэрылтыгъэ зэнэкъокъухэр къаджэу Кошхъаблэ щыкъуагъэх.

Муниципалитетым икоманды 8 зэнэкъокъухэм ахэлжъагъэх: «Еджэркъуай», «Еджэркъуай-2», «Зэпрырыкылэм ыкъыб», «Зыхъэхэр», «Интер», «Нур», «Нур-2» ыкъи «Саусэрыкъуай».

Ешэгъуухэм къызэрэгъэлэгъуагъэу, финалым ихагъэхэр «Зэпрырыкылэм ыкъыб» зыфиорэмрэ «Зыхъэхэмрэ». Пчъагъэр 4:1-у командэу «Зыхъэхэр» теклиагъ ыкъи зэнэкъокъухэм яшүхъафтын шъхъаэ къыдихыгъ. Теклоныгъэм эклюрэ гъогум ар командэхэу «Еджэркъуаемрэ» «Нурэмрэ» ашыткогъагъ.

Зэхэзыщагъэр
ыкъи къыдэзыгъэхъэр:
АР-м лъэпкэ Йофхэмкэ, Икъыб къэралхэм ашыпсэурэ тильэпкээгъухэм адьярээ зэпхынгъэхэмкэ ыкъи къэбар жыгъэм иамалхэмкэ и Комитет
Адресыр:
385000
къ. Мыекъуапэ,
ур. Крестьянскэр, 236

Редакциер
зыдэшыэр:
385000,
къ. Мыекъуапэ,
ур. Первомайскэр, 197.
Телефонхэр:
приемнэр:
52-16-79
Редакцием авторхэм
къаихыэр А4-кэ заджэхэр тхъапэхэу
зипчъагъэкэ 5-м
емыхъухэрэ ары. Сатырхэм азыфагу 1,5-рэ
дэльзэ, шрифтыр
12-м нахи цыкъунэу
щытэп. Мы шапхъэхэм
адимыштэрэ тхыгъэхэр редакцием
зэкигъэжъэхъыгъ.
E-mail: adygoevoice@mail.ru

Зыщаушыхъятыгъэр:
УФ-м
хэутын Йофхэмкэ, телерадиокъэтынхэмкэ ыкъи зэлты-
йэсэкэ амалхэмкэ и Министрствэ и Темир-Кавказ
чыплэр гъэйорышап, зэраушыхъятыгъэ
номерыр
ПИ №ТУ23-00916

Зыщаушыхъятыгъэр
АО-у
«Полиграф-ЮГ», 385000,
къ. Мыекъуапэ, ур. Пионерскэр, 268

Зэкимкэ
пчъагъэр
4486
Индексхэр
П 4326
П 3816
Зак. 1218

Хэутын
узыкъэхэнэу
шыт уахътэр
Сыхъатыр
18.00
Зыщаушыхъятыгъэх
уахътэр
Сыхъатыр 18.00

Редактор
шъхъаэр
Мэшлэкъю С. А.

Пшъэдэкъыж
зыхъыре
секретарыр

Жакъэмыкъю А. З.